

ILUARSISSUT

Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Ataatsimiititaliap aappassaaneerinninnissamut
isumaliutissiissutaani ilanngussaq 2 taarserpaa
(Siunersiuinermi oqaaserisat allattorsimaffiat iluarsisaq)

Allakkiaq Notat

Uunga
Til Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Naalakkersuisoq Erik
Jensen

Allakkat ulluat: 20-10-2023
Suliap nr.: 2023 - 25601
Akt-id: 23531999

Postboks 1614
3900 Nuuk

Tlf.: (+299) 34 50 00
Fax: (+299) 34 54 10
E-mail: pan@nanoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

1. Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Ataatsimiititaliami tallimannorneq ulloq 20. oktober 2023 siunersiuinissaq pillugu tunngaviusunut allakkiaq

Allakkiaq UKA2023/62-ip ataatsimiititaliami suliarineqarnera malitseqartillugu Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Ataatsimiititaliami tallimannorneq ulloq 20. oktober 2023 siunersiuinissamut aggersaanermut atatillugu Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Naalakkersuisoq Erik Jensenimut atugassatut suliarineqarpoq.

2. Oqaluuserisassani immikkoortoq manna naapertorlugu qaqugukkut aningaasaqarnikkut ikiorsiisoqarsinnaassanersoq assersuutit pillugit

2.1. Suliassaqqarfik 10-89-ikkoortumik aamma Upalungaarsimanermut Ataatsimiititaliarsuup sulinerani upalungaarsimanikkut ajunaarnersuaqartillugu ikiorsiisarneq.

Siullermik oqaatigineqassaaq, silap pissusaani ajunaarnersuarmut assingusunik pisoqarnerinut tunngatillugu, silap pissusaanut avatangiisinullu tunngasut Issittumi pisartut sillimaffigineqarmata. Silap pissusaanut tunngasumik ajunaarnersuaqarnerit ajutoornerni ajunaarnersuarnilu *ajornerusut, akulikinnerusut sivilunerusullu* takuneqarsinnaasarmata.

Eqqumaffigeqquneqassaaq upalungaarsimanermut suliassaqqarfiup iluani tassanngaannaq ajunaarnersuaqarnerinut tunngatillugu aningaasaqarnikkut tapersiisarnissaaq suliassaqqarfimmut 10-89-imut aningaasanut inatsimmi oqaasertaliussani nr. 6-imi aamma 7-imi ataatsimut isigalugu oqaaseqatigiikkaani inatsimmi tunngavissaligaammat. Naalakkersuisut AIS24-p pingajussaanneernejarnissaannut allannguutissatut siunnersuummik saqqummiussissamaarput, taamaalilluni aningaasartuutit oqaasertaliussat taakkua tunngavigalugit akilernerqartut Upalungaarsimanermut Ataatsimiititaliarsuarmiit tapersernejartumik aalajangiiffigineqartassasut erseqqissarneqassalluni. Ikorsiinerni oqaasertaliussat taakkua tunngavigalugit ingerlanneqartuni taamaallaat maleruagassat allat, assersuutigalugu isumaginninnermut suliassaqqarfimmi aammalu inuussutissarsiornermut suliassaqqarfimmi,

najoqqutassat malillugit atorneqarsinnaalernissaasa tungaanut, ajunaarnersuaqarluni pisoqarnerisa malitsigisaannik pakkersimaarinninnissaq siunertaavoq.

Ajunaarnersuaqarneranut assingusunut tunngasut oqariaatsitut atorneqarpoq, assersuutigalugu aningaasanut inatsimmi oqaasertaliussamut nr. 7-imut nassuiaatini uunga *Naalackersuisut – suliassaqarfik 10-89 Nr. 7.*:

”Oqaasertaliussat innuttaasunut ajunaarnersuarnik ajutoornernillu eqqugaasunut, soorlu umiarsuit umiunerisigut, timmisartut ajutoornerisigut, pinerlunniaqatigiit saassussinerisigut, pinngortitarsuup ajunaartitsineratigut, qaartoortoqarnikkut allatullu siumut oqaatigereerneqarsinnaanngitsumik ajunaarnersuartut isikkulimmik pisoqarneratigut eqqugaasunut Kalaallit Nunaanni aalajangersimasumik najugalinnut tunngatitaapput.”

Oqaatigineqarpoq upalungaarsimanermik suliaqarnerni ajunaarnersuaqarluni pisoqarneri, Upalungaarsimanermut Ataatsimiititaliarsuup inassuteqarnera tunngavigalugu suliaqarfigineqalersut, tassani pineqartut. Pisoqarnerinut ilaatigut taaneqarsinnaapput Avannaata Kommuniiani Qaqqap sisoornera aamma Tassaarsuaqarluni ajunaarnersuaqarnera, Qeqqata Kommuniiani qaqqami ikualattoqarnera aammalu Kommuneqarfik Sermersuumi sivisunerusumik sarfaaruttoorneq.

2.2. Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu suliassaqarfinnut ajunaarnersuaqartillugu ikiorsiisarneq.

Aallarteqqinnissamut tapiiffigineqartarneq pillugu inatsimmi atuuttumi nunalerinerup ilanngunneqarnissaa pillugu oqaasertaliussamik suliaqarneq aallartinneqarpoq. Allanguutissatut siunnersuut 2024-mut Aningaasanut inatsisissatut siunnersuutip pingajussaaneerneqarneranut saqqummiunneqassasoq ilimagineqarpoq. Aallarteqqinnissamut tapiiffigineqartarneq pillugu inatsit tassanngaannartumik pisoqarnerini ajornartoornermi ikiorsiisarnermut tunngassuteqanngilaq, kisianni inuussutissarsiummik ingerlataqartup inuussutissarsiummini nalaatsinerlunneq, ajutoorneq assigisaallunniit pissutaallutik ingerlassinnaajunnaarsimasamini aallarteqqinnissamut tapiiffigineqartarnissaa siunertaalluni.

Taamaattumik ajutoornerit ”nalinginnaasut” aammalu ajunaarnersuaqarnerit ”sakkortunerusut” immikkoortinneqartussaapput. Tamatumani aallarteqqinnissamut tapersiisarnermut tunngatillugu, immikkuullarissumik pisoqarnera ataasiakkaatigut naliliiffigineqartariaqarpoq.

Naalackersuisut tassunga tunngatillugu aallarteqqinnissamut ikiorserneqartarneq pillugu inatsisip allanngortinneqarnissaanut tunngatillugu ”ajunaarnersuaqarneranut assingusumik pisoqarneri” aamma ”tassanngaannartumik” paasineqarnissaannut tunngatillugu erseqqissaateqassamaarput.

Erseqqissarneqassaaq *tassanngaannartumik* *ajunaarnersuaqarneranut* *assingusumik* *pisoaqarneri* paasineqassamat, pisut tassanngaannartumik takorloorneqarsinnaanngitsumillu pileriataarsinnaasut, peqatigisaanillu pingaaruteqannginngitsumik annertussuseqartut, ajoqusernerit najukkani inuiaqatigiinni oqartussanilu ulluinnarni isumalluutigineqartut pissarsiarineqarsinnaasut qaangerlugit annertussuseqalersinnaallutik.

Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuutaatigut aallarteqqinnissamut tapiissuteqartarneq pillugu inatsimmi aalisartut piniartullu silaannaap pissusaanik toqqammaveqartut aamma tunngavigalugit annertunerusumik qinnuteqarsinnaanermut periarfissaqalissapput.

Taamaalilluni aallaaviatigut suliaqartuusoq ataasiinnaq pisumit sunnerneqarsimappat, tassani ajunaarnersuaqarneranut assingusumik pisoqarsimasussaangilaq. Assersuutigalugu naatsiaanik katersuinissaq uumasunit ajoqusiisartunit siusinnerusukkut ilisimaneqanngitsunit imaluunniit nalinginnaasunit, kiannerulernera pissutaalluni Kalaallit Nunaanniilersimasunit, saassunneqarlutik tassanngaannartumik ajutoortinneqarpat, savaatilinnut tapersiisoqarsinnaasussaavoq. Paarlattuanik umiatsiaararsorluni aalisartumut aamma piniartumut, aalisagartassat piniagassallu ukiup aallartinnerani nalunaarutigineqartut nungullugit aalisarneqarsimanerat pisarineqarsimanerat pissutigalugu, ukiup naajartulernerani aalisarnerminik aamma piniarnerminik unitsitsisariaqalersumut, aalisakkat piniagassallu nalinginnaasumik silap pissusaata allanngoriartorneranit sunnerneqarsimanerat apeqqutaatinnagu, tapersiisoqarsinnaasussaangilaq.

Tassanngaannartoq tassani paasineqassaaq pingaaruteqannginngitsumik annertussusilimmik tassanngaannartumik pisoqalersimamera.

Ajunaarnersuarmut *assingusumik* pisoqarnera tassani paasineqassaaq inissisimalerneq imaluunniit pisoqarnera, tassanngaannartuusinnaasoq imaluunniit takorloorneqarsinnaanngitsoq, inunnut, pigisanut avatangiisinullu ajoqusiinerit najukkani inuiaqatigiit oqartussallu ulluinnarni isumalluutit pissarsiarineqarsinnaasut atorlugit iliuuseqarfigisinnaasaanniit, annertunerullutik.

Allannguutissatut siunnersuummi taamaalilluni nunalerinerup aalisarnertuulli aamma piniarnertuulli aallarteqqinnissamut periarfissaqalersinnissaa siunertaralugu, nunalerineq, ilanngullugit savaatillit, aalisartunut piniartunullu atugassarititaasut assingunik atugassaqartinneqalissaaq.

3. Suliassaq manna tassanngaannartumik imaluunniit takorloorneqarsinnaanngitsumik pisoqarnerinut tunngassuteqarnerisooq pillugu

Tassanngaannartumik imaluunniit takorloorneqarsinnaasumik ajunaarnersuaqarluni pisoqarnerisooq aalajangiinissamut, ataasiakkaatigut naliliineq aalajangiisuusussaavoq. Taamatut naliliinissamut innuttaasut nammineerlutik ataasiakkaatigut naliliinerat aallaavigineqarsinnaanngilaq.

Taamaattumik suliassani immikkuullarissuni tamaginni immikkut, ajunaarnersuarmut assingusumik pisoqarsimasinnaanera pineqartillugu, aalajangersimasumik, ataasiakkaatigut naliliisoqartassaaq.

4. Allanguutissatut siunnersuutip erseqqissarneqarnera

Naalackersuisut oqaatigaat, UKA2023/62-imut allanguutissatut siunnersuutaata oqaasertaasa erseqqissarneqarnissaat pisariaqartinneqartoq.

Tassani oqaatsip ”tassanngaannartumik”, danskisuuani kalaallisuanilu assigiinngitsumik atorneqartup, atorneqarnera pineqarluni. Taamaalilluni *tassanngaannartumik ajunaarnersuarmut assingusumik pisoqarnerinik* erseqqissaaneq matuma siuliani taaneqartoq atorneqartariaqarluni.

Tassunga tunngatillugu aammattaaq erseqqissarneqartariaqarpoq, ajunaarnersuarmut assingusunut tunngasut ”nunarsuarmi silap pissusaata allanngoriartorneranut attuumassuteqartut pillugit allanguutissatut siunnersuutip oqaasertaa ”silap pissusaanik tunngavilimmik ajornakusooruteqarnernik pissuteqartunut” erseqqissarneqartariaqarluni.

Kingorna inatsimmik suliaqarnermi kattuffiit attuumassuteqartut naalackersuisut akuutissavaat.